

Главной задачей в области туризма является формирование привлекательного имиджа Беларуси как страны, благоприятной для туризма, посредством создания современного эффективного и конкурентоспособного туристического комплекса. С этой целью предполагается: максимальное вовлечение в туристический оборот объектов историко-культурного наследия и природных лечебных ресурсов Беларуси; развитие оздоровительного туризма на основе укрепления санаторно-курортной базы; совершенствование инфраструктуры туризма, включая придорожный сервис; продвижение национальных туров на мировой рынок туристических услуг, переход на мировые стандарты качества туристических услуг [3].

Данные направления позволят, на наш взгляд, повысить эффективность и конкурентоспособность туристической отрасли, создать положительный имидж страны на мировом рынке туризма.

Литература

1. Туризм в Республике Беларусь в 2014 году. // Национальный статистический комитет Республики Беларусь. [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://belstat.gov.by/>. — Дата доступа: 05.05.2015г.

2. Об утверждении Государственной программы развития туризма в Республике Беларусь на 2011-2015 годы: Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 24 марта 2011г. № 373 (в редакции постановления Совета Министров Республики Беларусь от 01.08.2013 № 724, от 16.08.2013 № 727, от 17.12.2013 № 1092). [Электронный ресурс] Национальный центр правовой информации Республики Беларусь. — Минск, 2015.

3. Основные положения программы социально-экономического развития Республики Беларусь на 2011-2015 годы. [Электронный ресурс] Национальный центр правовой информации Республики Беларусь. — Минск, 2011. — Режим доступа: <http://law.sb.by/1002>. — Дата доступа: 05.05.2015 г.

Шмігельська Є. А., асистент
кафедри регіональної економіки і туризму
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана», м. Київ

НАПРЯМИ АКТИВІЗАЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

В умовах трансформаційної економіки ключовою конкурентною перевагою регіону є його інноваційна активність. Сучасний

розвиток економіки України та її місце у світогосподарській системі визначається, насамперед, рівнем використання соціально-економічного та природно-ресурсного потенціалу кожного з регіонів країни. Сьогодні регіони України здебільшого орієнтуються на традиційні ресурси та фактори конкурентних переваг, в той час як ресурси, що пов'язані з інноваційною та інституційною складовою економічного розвитку, задіяні значно менш повно і ефективно.

Формування інноваційного типу економічного зростання вимагає більш широкого використання ресурсів, які мають не лише фізичну, але й інформаційну, інституційну та екологічну природу. Саме такі ресурси у більшості регіонів України мало використовуються, або зовсім не приймають участі в розвитку економіки цих регіонів. До таких ресурсів відносяться рекреаційні ресурси, які є основою для розвитку різних видів туризму: сільського (зеленого), екологічного, історичного тощо. Їх використання в таких областях як Закарпатська, Львівська, Чернівецька, Івано-Франківська, Тернопільська, Хмельницька та інші сприяло б їх прискореному економічному розвитку. Нині використання більшості рекреаційних ресурсів розглядається як малоприбуткове, або взагалі збиткове для місцевих бюджетів. Тим часом у більшості країн ЄС їх розглядають як інформаційноємні ресурси, як певний вид капіталу для певних територій. Тому капіталізація ресурсів, які у більшості регіонів України не розглядаються як такі, що мають економічне значення, сьогодні є необхідним та важливим засобом активізації використання потенціалу регіонів України.

У сучасних умовах глобалізації та збільшення міжнародної мобільності громадян значно зростає особлива цінність ресурсів, які є основою для розвитку туристичної галузі (унікальна історична, культурна, архітектурна, побутова та інші складові спадщини країни та її регіонів). З подальшим соціально-економічним розвитком все більша увага буде приділятися екологічним аспектам, охороні довкілля та екологізації економічного зростання. За таких умов особливого значення набуває розвиток тих видів економічної діяльності, які пов'язані з охороною здоров'я та туризмом. Такі унікальні можливості мають західні регіони України: Закарпатська, Чернівецька, Івано-Франківська та Львівська області, які мають унікальні рекреаційні ресурси та відносно менший рівень забруднення навколишнього середовища.

Під час формування стратегії соціально-економічного розвитку регіонів України необхідно особливу увагу звернути на більш повне врахування довгострокових тенденцій у структурі попиту і використанні ресурсного потенціалу і зокрема, на поступове зменшення значущості їх фізичного та посилення інформаційного капіталу. Для цього необхідно:

- звернути особливу увагу на більш раціональне природокористування щодо вичерпних природних ресурсів та непорушення екологічного балансу територій шляхом встановлення квот щодо видобутку рідкісних видів мінеральних ресурсів, вирубки лісових насаджень тощо;

- здійснити комплексну реструктуризацію господарського комплексу індустріально розвинених регіонів шляхом зниження енерго-, ресурсо-, еколого- та трудомісткості виробництв за рахунок зростання їх наукової та інформаційної місткості;

- проводити більш жорстку екологічну політику шляхом встановлення екологічних платежів на рівні, який забезпечуватиме їх стимулюючий характер, сприяти впровадженню підприємствами екологічнобезпечних технологій;

- більш ефективно використовувати трудовий потенціал у регіонах шляхом вдосконалення системи оплати праці та соціальної сфери, зокрема охорони здоров'я та освіти і в першу чергу, в сільській місцевості;

- більш широко залучати науково-технічний потенціал регіонів до розробки загальнонаціональних та регіональних стратегій соціально-економічного розвитку;

- об'єднувати зусилля центральної і місцевої влади, бізнесу і науки в регіонах до проведення зустрічей, семінарів, конференцій та реалізації інноваційних проектів у пріоритетних видах економічної діяльності;

- капіталізувати (розширити значення, підняти вартість) природних екологічних, історико-культурних, пізнавальних, побутових, ландшафтних та інших регіональних надбань регіонів шляхом розвитку в них туристичної галузі. Розвиток туристичної галузі як засіб капіталізації природних та історико-культурних цінностей виступає не лише важливим чинником пожвавлення економічної активності регіонів, але й сприятиме реставрації пам'яток історії, культури, архітектури, природи, які нині перебувають у занедбаному стані, постійно руйнуються та часто втрачаються;

- суттєво вдосконалити механізм регіональної бюджетної політики шляхом врахування у системі оподаткування сучасний рівень соціально-економічного розвитку регіонів, зокрема податок на прибуток є однаковим у всіх регіонах України, що не враховує регіональну асиметрію валового регіонального продукту, тобто ВВП на одну особу. Важливим напрямом активізації і капіталізації ресурсів менш розвинених регіонів є зменшення фіскального тиску та розширення бази для наповнення місцевих бюджетів.

Повне використання ресурсного потенціалу, конкурентних переваг, гео економічного положення України та її регіонів забезпечить збалансований розвиток країни, наблизить рівень життя населення до європейських стандартів та створить умови для посилення економічної активності в усіх регіонах країни.

Література

1. Нова державна політика в Україні за ред. В. С. Куйбіди. — К.: Крамар, 2009.
2. Соціально-економічні проблеми розвитку регіонів: методологія і практика / Данилишин Б. М., Чернюк Л. Г., Фашевський М. І. — Черкаси, ЧДТУ, 2006.
3. Экономический потенциал административных и производственных систем: Монография / Под общей редакцией О. Ф. Балацкого. — Сумы: ИТД «Университетская книга», 2006.

Шоломицкая Т. М., ассистент,
УО «Гомельский государственный университет
им. Ф. Скорины», г. Гомель

К ВОПРОСУ РАЗВИТИЯ РЫНОЧНЫХ ИНСТИТУТОВ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

Правила и нормы, существующие в памяти участников различных социальных групп, в роли гаранта которых может выступать любой участник группы, заметивший нарушение, относят к неформальным институтам. Правила и нормы, существующие в форме официальных текстов или удостоверенных третьей стороной устных договоренностей, в роли гарантов которых выступают индивиды, специализирующиеся на выполнении этой функции, относят к формальным институтам [1, с. 14]. Институты, являясь совокупностью правил и внешних механизмов, обеспе-